

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 kwietnia 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 2 marca 2017 r. odmówił J. H. (1) prawa do emerytury.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy, powołał się na przepis art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a także wskazał, że wnioskodawca nie udowodnił wymaganego okresu 15 lat pracy w warunkach szczególnych wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zakład przyjął za udowodnione okresy na dzień 1 stycznia 1999 r. staż sumaryczny 26 lat 2 miesiące, w tym 1 miesiąc i 11 dni okresów nieskładkowych i 26 lat i 19 dni okresów składkowych.

Za staż w szczególnych warunkach przyjęto 9 lat 9 miesięcy i 18 dni. Do okresów wykonywania pracy w warunkach szczególnych nie został uznany okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) od dnia 1 września 1972 r. do dnia 18 sierpnia 1975 r., gdyż wnioskodawca w tym okresie był zatrudniony w charakterze ucznia, nie uznano także okresu od dnia 19 sierpnia 1975 r. do dnia 30 września 1982 r., ponieważ z przedłożonej dokumentacji zastępczej nie wynika jednoznacznie, iż praca była wykonywana w szczególnych warunkach tj. mechanik samochodowy wyłącznie w kanałach remontowych. Nie uwzględniono także okresów urlopów bezpłatnych od dnia 26 maja 1990 r. do dnia 7 czerwca 1990 r. oraz od dnia 1 lipca 1990 r. do dnia 31 lipca 1990 r.

(decyzja - k. 20 akt ZUS)

Wnioskodawca J. H. (1) uznał powyższą decyzję organu rentowego za krzywdzącą i w dniu 12 maja 2017 r. złożył od niej odwołanie, wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do spornego świadczenia.

Wskazał, że świadczył pracę w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w spornym okresie w Przedsiębiorstwie (...).

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. H. (1) urodził się w dniu (...)

Ubezpieczony jest członkiem OFE, ale złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa.

(wniosek o emeryturę – k. 1 - 4 akt ZUS)

Ogólny staż ubezpieczeniowy wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniósł, co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

(okoliczności bezsporne)

W dniu 2 marca 2017 r. wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę.

(wniosek o emeryturę – k. 1 - 4 akt ZUS)

Organ rentowy, jako okres pracy w warunkach szczególnych uwzględnił wnioskodawcy okres pracy w wymiarze 9 lat 9 miesięcy i 18 dni.

(okoliczności bezsporne)

J. H. (1) ukończył (...) Szkołę Zawodową w zawodzie mechanik kierowca pojazdów samochodowych.

(okoliczności bezsporne)

J. H. (1) był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie:

- od dnia 1 września 1972 r. do dnia 18 sierpnia 1975 r. na stanowisku ucznia nauki zawodu

- od dnia 19 sierpnia 1975 r. do dnia 31 sierpnia 1992 r. na stanowisku mechanika napraw pojazdów samochodowych.

(świadectwo pracy, umowa o pracę, zaświadczenie, angaże – k.8 akt ZUS)

Wnioskodawca rozpoczął naukę w przyzakładowej szkole, następnie od dnia 19 sierpnia 1975 r. został zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w Ł..

Do obowiązków wnioskodawcy należały czynności związane z naprawą samochodów.

Wnioskodawca naprawiał samochody przeważnie w kanale remontowym, był podwoziowym. Dokonywał też napraw na zewnątrz hali, w śniegu lub w deszczu. Naprawy były wykonywane cały rok.

Zimą samochody zamarzwały i należało je wówczas naprawiać na zewnątrz. Zimą też zdarzało się, że wnioskodawca przychodził rozgrzewać samochody, aby kierowcy mogli wyjechać rano, było to dodatkowo płatne.

Zdarzyło się także, że wnioskodawca naprawiał samochód w terenie, gdy samochód uległ uszkodzeniu.

Zdarzało się, że wnioskodawca miesiącami pracował w kanale, ale bywało też, iż nie pracował w nim wcale.

Nie było w zakładzie mechaników, którzy wykonywali tylko prace w kanałach.

W zakładzie wystawiane były świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, po które należało zgłosić się do kadr dla osób, które miały przepracowane 15 lat, niektórzy pracownicy je otrzymali.

(zeznania wnioskodawcy z dnia 13 listopada 2017 r. 00:05:42 – 00:21:27, 00:45:16 – 00:50:03 – płyta CD k.20; zeznania świadka S. D. z dnia 13 listopada 2017 r. 00:22:56 – 00:32:04 – płyta CD k.20; zeznania świadka J. W. z dnia 13 listopada 2017 r. 00:32:04– 00:44:31 – płyta CD k.20)

Wnioskodawca w okresie od dnia 26 maja 1990 r. do dnia 7 czerwca 1990 r. oraz od dnia 1 lipca 1990 r. do dnia 31 lipca 1990 r. przebywał na urloпах bezpłatnych.

(zestawienie okresów składkowych i nieskładkowych organu rentowego – k. 14 akt ZUS; zeznania wnioskodawcy z dnia 13 listopada 2017 r. 00:05:42 – 00:21:27, 00:45:16 – 00:50:03 – płyta CD k.20)

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie dokumentów zawartych w aktach organu rentowego i załączonych do akt sprawy oraz zeznań odwołującego się i zgłoszonych przez niego świadków: J. W. i S. D.. Zeznania świadków Sąd ocenił, jako wiarygodne, gdyż są ze sobą spójne i wzajemnie ze sobą korespondują, także z zeznaniami wnioskodawcy. Nadto świadkowie w spornym okresie byli zatrudnieni w tym samym zakładzie na równoległych stanowiskach w Przedsiębiorstwie (...), co więcej jeden z nich J. W. był przełożonym wnioskodawcy, zatem jego wiedza, co do prac wykonywanych przez wnioskodawcę jest szczególnie rzetelna.

Co najistotniejsze w przedmiotowej sprawie, podkreślenia wymaga fakt, w zakresie dowodu z zeznań świadków, iż zarówno wnioskodawca ani świadkowie S. D. i J. W. nie sprecyzowali ile czasu J. H. (1) spędzał wykonując naprawy poza kanałem, ale wszyscy przyznali, że takie sytuacje miały miejsce. Świadek J. W. natomiast w swoich zeznaniach, stwierdził, że niemożliwa była praca wnioskodawcy tylko w kanale oraz że nie było w zakładzie mechaników, którzy

pracowali tylko w kanale. Nadto, istotną okolicznością był fakt, iż świadek ten nie był w stanie nawet wskazać czy wnioskodawca pracował więcej w kanale czy też poza nim.

W powyższym postępowaniu wykazano na podstawie przedstawionych dowodów, iż wnioskodawca faktycznie pracował, jako mechanik w kanałach, nie mniej jednak, ponad wszelką wątpliwość stwierdzić należy, że praca ta nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu w kanałach właśnie, gdyż zeznania świadków, ale i samego wnioskodawcy, co prawda nieprecyzyjnie, ale wskazują na wykonywanie pracy w kanale jak i poza nim.

Sąd zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz przeprowadzonej wyżej oceny dowodów odwołanie J. H. (1) nie zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 184 ust. 1 Ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2017 r. poz. 1383), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 r. osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz,
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zaś ust. 2 ww. przepisu w brzmieniu od 1 stycznia 2013 r. stanowi, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Według treści §3 i 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W wykazie tym do pracy w szczególnych warunkach zostały zaliczone prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych (Dział XIV punkt 16).

Prawo do emerytury przewidziane w art.184 w związku z art.32 ww. ustawy ma charakter wyjątkowy, jest odstępstwem od ogólnej reguły dotyczącej warunków przechodzenia na emeryturę, a zatem właściwe przepisy muszą być wykładane w sposób ścisły. Niedopuszczalna jest wykładnia rozszerzająca, prowadząca w konsekwencji do wypaczenia idei, że emerytura w wieku wcześniejszym jest wynikiem pracy w obciążających dla zdrowia warunkach. Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach. Istotnym warunkiem przyznania świadczenia z tytułu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach jest stwierdzenie w ramach pełnego wymiaru czasu pracy oddziaływania szkodliwych warunków na organizm pracownika. R. legis instytucji przewidzianej w art.32 ww. ustawy o emeryturach i rentach z FUS opiera się na założeniu, że praca

wykonywana w szczególnych warunkach przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też osoba wykonująca taką pracę ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni.

Stosownie do § 2 ust. 2 ww. rozporządzenia okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru, lub świadectwie pracy.

Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, sygn. II UKN 598/00, Lex nr 79840, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2009 roku sygn. I PK 194/08, Lex nr 653420). Nie jest natomiast dopuszczalne uwzględnianie przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika, przez co tak zatrudniony nie spełniał koniecznego warunku dla uzyskania wcześniejszych uprawnień emerytalnych, jakim było stale wykonywanie pracy szkodliwej w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na zajmowanym stanowisku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2008 r. sygn. II UK 306/07 Lex 528599).

W przedmiotowym stanie faktycznym nie budzi wątpliwości fakt, że wnioskodawca J. H. (2) spełnia przesłanki ustawowe, co do wieku, ilości lat okresów składkowych i nieskładkowych oraz złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Z ustaleń Sądu wynika, iż wnioskodawca nie spełnia warunku, co do posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Z ustaleń Sądu wynika, iż wnioskodawca w spornym okresie pracował jako mechanik, praca ta jednak odbywała się jednak zarówno w kanałach, jak i poza nimi. Wszyscy świadkowie, także wnioskodawca mówili o fakcie pracy poza kanałami, przeważające były zeznania przełożonego wnioskodawcy w ówczesnym czasie J. W., który niewątpliwie posiada najbardziej rzetelną i miarodajną wiedzę na temat pracy swojego bezpośredniego podwładnego, z którym też pracował. Zeznał on, że nie było w zakładzie mechaników, którzy pracowali tylko i wyłącznie w kanałach, o tym, że istniała potrzeba pracy poza nimi, a także, że niemożliwym było pracowanie tylko w kanale w przedmiotowym zakładzie. Co więcej nie było on w stanie nawet stwierdzić czy wnioskodawca więcej pracował w kanale czy też poza nim.

Wnioskodawca oprócz obowiązków mechanika wykonywanych w kanale remontowym zajmował się także innymi typowymi dla mechanika naprawami poza kanałem remontowym. Napraw wykonywanych przez wnioskodawcę poza kanałem remontowym można kwalifikować jako czynności okazjonalnych czy też sporadycznych, bowiem z zeznań świadka J. W. wynika, iż były takie miesiące, że praca w kanałach remontowych nie była w ogóle wykonywana.

Wnioskodawca nie wykonywał zatem pracy mechanika w kanałach remontowych stale. Oprócz napraw w kanałach remontowych wykonywał naprawy poza kanałem w zakładzie pracy oraz w innych miejscach awarii samochodu. Dodatkowo należy wskazać, iż pracodawca wypłacał wnioskodawcy dodatek za pracę w szkodliwych warunkach od 1 października 1982 roku.

Kwestią, którą Sąd także podkreśla, w nawiązaniu do zeznań świadków, którzy to pomimo faktu, że w przedmiotowym zakładzie nie było prac w pełnym wymiarze czasu pracy w kanałach otrzymali świadectwa pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze – jest fakt, iż Sąd nie jest związany tymi przypadkami. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 5 maja 2011 r. (I UK 382/10) wyjaśnił, iż „zasada państwa prawa (art. 2 Konstytucji RP) oraz zasada równości obywateli wobec prawa (art. 32 Konstytucji RP) nie polega na tym, że niesłuszne nabycie prawa

podmiotowego (wbrew obowiązującym przepisom) przez niektóre podmioty uzasadnia przyznanie takich samych praw innym podmiotom. Inaczej rzecz ujmując, nie ma oparcia w konstytucyjnej zasadzie równości wobec prawa żądanie przyznania świadczenia wbrew jego ustawowym warunkom dlatego, że otrzymały je osoby, które również warunków tych nie spełniały.”

Organ rentowy słusznie nie uznał, jako pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) od dnia 1 września 1972 r. do dnia 18 sierpnia 1975 r., gdyż wnioskodawca w tym okresie był zatrudniony w charakterze ucznia, a także okresu od dnia 19 sierpnia 1975 r. do dnia 30 września 1982 r.

Ponadto, wnioskodawca w okresie od dnia 26 maja 1990 r. do dnia 7 czerwca 1990 r. oraz od dnia 1 lipca 1990 r. do dnia 31 lipca 1990 r. przebywał na urloпах bezpłatnych, które też nie są zaliczane do stażu pracy w warunkach szczególnych.

Z uwagi na powyższe, należy wskazać, że J. H. (1) w dacie do dnia 1 stycznia 1999 r., legitymując się okresem pracy 9 lat 9 miesięcy i 18 dni w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze nie wykazał wymaganych dla przyznania emerytury okresów pracy w szczególnych warunkach, o których stanowi przepis art. 184 ust. 1 ustawy.

Mając na uwadze wskazane wyżej okoliczności Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art. 477¹⁴§1 k.p.c. oddalił odwołanie J. H. (1), jako niezasadne, uznając tym samym prawidłowość wydanej w dniu 21 kwietnia 2017 r., decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł..

(A.L.)

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy z pouczeniem o prawie, terminie i sposobie złożenia apelacji.

11.12.2017 r.